

'De Stelling!', zo luidt de titel van deze rubriek. Hierin wordt – het woord zegt het al – een bepaald standpunt voorgelegd aan personen binnen en buiten de grootzakelijke verzekeringsmarkt. De stelling luidt dit keer: 'Grenzen verzekerbaarheid van aansprakelijkheidsrisico's zijn nog lang niet bereikt'. Op de deze pagina's treft u de mening aan van acht beursprofessionals, die werkzaam zijn bij makelaars, verzekeraars en een advocatenkantoor.

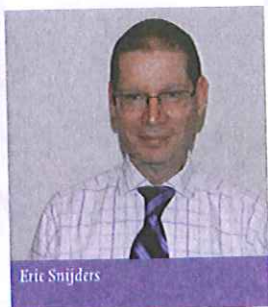
Lilian Nyëssen

"THE SKY IS THE LIMIT"

"De stelling klopt naar mijn mening absoluut. Sterker nog, op aansprakelijkheidsgebied lijken de grenzen vooralsnog niet bereikt", antwoordt mr. Lilian Nyëssen, branchespecialist aansprakelijkheid ZSB Specialty bij Delta Lloyd, resoluut. "We willen als verzekeringsbranche zoveel mogelijk tegemoet komen aan de wensen en behoeften van de klant. Zo lang onze klanten blijven innoveren,

streven wij ernaar in dat tempo mee te gaan. Wij zien de laatste jaren een toenemende vraag naar meer uitgebreide dekkingen voor vermogensschade, zowel qua limieten als dekkingvoorwaarden. Voorts kunnen we bijna dagelijks in de krant lezen over allerlei terugroepacties van producten. De verzekeringsbehoefte aan 'recall'-oplossingen loopt daaraan parallel. Zelfs als er op termijn zaken gedaan zouden worden op de maan, dan zullen wij met oplossingen hiervoor moeten komen. In die zin is zelfs 'the sky the limit' niet meer."

Zij betreurt dat verzekeraars soms als te weinig innovatief worden bestempeld. "Dat vind ik onterecht. Er wordt wel degelijk actief met de klant meegedacht over oplossingen voor nieuwe risico's die zich aandienen. Daarbij moet echter wel generaliseerd worden dat een en ander tijd nodig heeft. Bij klanten gaat de innovatie immers ook niet van de ene op de andere dag. Bovendien moet er uit continuïteitsoverwegingen gedegen worden nagedacht over nieuwe risico's en nadrukkelijk worden gekeken naar financiële en juridische aspecten. We zijn met elkaar wel verantwoordelijk voor de continuïteit van de verzekeringsmarkt. Met het oog daarop verwacht ik dat er op verzoek van de klant meer differentiatie zal gaan plaatsvinden, zowel wat de condities als premies betreft."

Eric Snijders

"INNOVATIE GEBODEN"

"Ik denk inderdaad dat het zo is", is het korte, maar krachtige antwoord op de stelling van Eric Snijders, practice leader aansprakelijkheid bij Marsh. Hij wijst in dit verband onder meer op de grenzen die door de ontwikkelingen in de rechtspraak in de afgelopen jaren geleidelijk aan alsmaar zijn opgerekt.

De makelaar heeft wel een verbeterpunt. "Als je kijkt naar de aansprakelijkheidsbranche, dan kun je niet anders dan concluderen dat deze in de afgelopen 10,15 jaar nauwelijks is geëvolueerd. We hebben de verandering van 'loss occurrence' naar 'claims made' gehad en dat was het eigenlijk wel. De opstelling is voorts te reactief. Er wordt veel te voorzichtig en terughoudend gereageerd op nieuwe ontwikkelingen, zoals bijv. ten aanzien van WGA. Een

directe verzekering hiervoor, zoals in het buitenland, had er van mij al best mogen zijn."

Sowieso staat de branche volgens hem niet bepaald als innoverend te boek. "Dat zou best wat meer mogen. Ik zie hier een schone taak weggelegd voor zowel makelaars als verzekeraars, bij voorkeur middels een gezamenlijke aanpak. Immers, wij kunnen als makelaar verzinnen wat we willen, maar als er geen verzekeraar is die het in dekking wil nemen, dan schieten we er natuurlijk niets mee op."

Suzanne Colsen

"HET BLIJFT IN BEWEGING"

Volgens mr. Suzanne Colsen, één van de zes advocaten en partners bij Wij Advocaten, zal het aansprakelijkheidsrecht altijd in beweging blijven. "De ene keer is er sprake van een oprekking, de andere keer van inkrimping. Al zal dat eerste vaker voorkomen dan het laatste. Het kan te maken hebben met de verzekeringsproducten die reeds op de markt aanwezig zijn."

Het eerste dat bij Colsen opkwam bij het lezen van de stelling was het recente arrest van de Hoge Raad van 23 maart, waarin een werkgever aansprakelijk werd gesteld voor een ongeval dat een ZZP-er was overkomen bij werkzaamheden die hij voor het betreffende bedrijf verrichtte. De Hoge Raad achtte hier voor de werkgever de zorgplicht conform 7:658 van toepassing. Zij heeft daar zo haar vraagtekens bij. "Ik vraag me af of deze oprekking wel onder de dekking van de AVB zou moeten vallen. Kenmerkend voor een ZZP-er is immers dat men bewust kiest voor zelfstandigheid en daarom zou de schade mijns inziens dan ook primair onder de eigen AOV van de ZZP-er moeten vallen. Datzelfde vraag ik me af ten aanzien van de verzekeringsplicht van werkgevers voor hun werknemers (7:611), welke volgens een ander recent arrest eveneens onder de dekking van de AVB valt. De HR-uitspraken maken in elk geval duidelijk dat de grenzen van de verzekerbaarheid zeker nog niet bereikt zijn."

Ronald Nieuwenstein

"AANDACHT VEREIST VOOR BEREDDINGSKOSTEN"

"Tegen echt bizar grote (product)liability claims zoals in de VS zijn we gelukkig hier nog niet opgelopen. De kans dat bepaalde aansprakelijkheidsrisico's te groot dreigen te worden om nog adequaat verzekerd te kunnen worden, is er in mijn ogen dan ook niet. Wel verdient het punt van de bereddingskosten de aandacht", reageert mr. Ronald Nieuwenstein, technical claims manager bij de Nederlandse vestiging van Chartis Europe SA.

Een antwoord dat om een nadere toelichting vraagt. Nieuwenstein: "In de meeste polissen worden kosten gedekt die door verzekerde/verzekeringnemer wordt gemaakt ter voorkoming of vermindering van schade, zoals de salvage- of bereddingskosten. Mede op basis van uitspraken van rechtbanken (o.a het zogeheten Forbo-arrest) lijken die te tenderen naar een zekere mate van onbeperktheid, met alle mogelijke gevolgen van dien voor verzekeraars. Dit is dan ook een onderwerp dat wij als verzekeringsbranche nauwlettend in de gaten moeten houden. Kortom, op dit moment kan ik de stelling

volledig onderschrijven: in beginsel zijn er nu op aansprakelijkheidsgebied geen onverzekerbare risico's. Wel ben ik van mening dat op termijn de beredingskosten dusdanig de pan kunnen gaan uitrijzen, dat een heroverweging op wat er nu precies wel en niet voor vergoeding in aanmerking komt op zijn plaats is."

Dorien Hulsman

"WAL GAAT SCHIP EEN KEER KEREN"

"Op dit moment gaat de stelling nog zeker op: de grenzen aan de verzekerbaarheid van aansprakelijkheidsrisico's zijn nu zeker nog niet bereikt. Maar of dit nog lang het geval zal zijn, daar zet ik zo mijn vraagtekens bij. Ik verwacht dat de wal het schip een keer zal gaan keren." Dat is de mening van Dorien

Hulsman, een kwart eeuw werkzaam in het verzekeringsvak op aansprakelijkheidsgebied, waarvan de afgelopen 14 jaar als makelaar. Zij vervult momenteel bij Willis de functie van *senior broker liability and financial lines*.

Zij geeft aan eerder al verwacht te hebben dat er in de huidige boterzachte markt een kentering zou plaatsvinden, zowel wat de tarieven als de condities betreft. Bijvoorbeeld door de wereldwijde impact van de aardbeving/tsunami in Japan op de resultaten van verzekeraars en vooral herverzekeraars en de eerdere overheidssteun aan enkele verzekeraars als gevolg van de wereldwijde financiële crisis. "Dat was een moment geweest waarop die kentering had kunnen plaatsvinden, maar die is uitgebleven."

Desalniettemin is zij ervan overtuigd dat de grenzen aan de verzekerbaarheid van aansprakelijkheidsrisico's binnen enkele jaren bereikt zullen worden. "Welke risico's dat zullen zijn en wanneer een en ander precies zal gebeuren, is op dit moment niet te zeggen. Maar het is mijn verwachting dat we binnen vijf jaar op een andere wijze zaken met elkaar doen."

Marcel Stavast

"GRIJS GEBIED"

"Een grijs gebied, dat bovendien verschuift en per verzekerde kan verschillen. Bovendien worden de grenzen van de aansprakelijkheid opgerekt door de uitspraken van de Hoge Raad." Die woorden komen uit de mond van Marcel Stavast, acceptant internationaal grootzakelijk bij HDI Gerling.

Volgens hem is met name in zijn specifieke werkgebied het streven van alle betrokken partijen gericht op *partnership*. "Je wil samen met de makelaar voor de klant zoveel mogelijk een goede maatwerkoplossing bieden voor de risico's die het bedrijf loopt. Vanuit die partnerschapgedachte ben je bij veranderingen altijd bereid naar nieuwe oplossingen te zoeken en probeer je de dekking zoveel mogelijk te rekken, uiteraard binnen het kader van je eigen acceptatiestrategie. Daarbij ga je voor een klant die je al wat langer in de boeken hebt, door en door kent en die een goede schadestatistiek heeft verder dan bij een nieuwe aanvraag. Daarom vraag ik me ook af of de grenzen van de verzekerbaarheid überhaupt ooit bereikt zullen worden."

Klaudia den Ouden

"GRENZEN IN ZICHT"

Mr. Klaudia den Ouden is als directeur *non marine* bij de nieuwe Rotterdamse makelaarscombinatie Concordia De Keizer verantwoordelijk voor de activiteiten op het gebied van brand, motorrijtuigen en varia, waaronder aansprakelijkheid. In haar visie zijn de grenzen van de verzekerbaarheid van aansprakelijkheidsrisico's nog niet bereikt. Maar zijn voegt er wel meteen aan toe: "Ze zijn wel in zicht."

Zij licht haar mening als volgt toe: "Bij het vaststellen van de aansprakelijkheid speelt de vraag, of de dader voor die aansprakelijkheid verzekerd is, een belangrijke rol. 'Aansprakelijkheid' en 'Verzekering' zijn met elkaar verbonden. Deze wederzijdse invloed is overduidelijk in de jurisprudentie en bij de totstandkoming van de wetgeving. Bij een verdere verruiming van bijvoorbeeld de werkgeversaansprakelijkheid voor bedrijfsongevallen en beroepsziekten, kan ik mij voorstellen dat verzekeraars niet langer bereid zijn de benodigde dekking te bieden. Een ontwikkeling waarmee wij als makelaar voor onze klanten niet blij zijn".

Den Ouden zegt benieuwd te zijn hoe dan het vervolg zal zijn. "Zal het aansprakelijkheidsrecht voor werkgevers- en verkeersaansprakelijkheid worden verlaten en worden vervangen door een systeem van directe verzekeringen? Volgen wij hier de Verenigde Staten waar deze verzekeringsvorm furor schijnt te maken?"

Matthijs Smele

"GRENZEN VERZEKERBAARHEID ZIJN DYNAMISCH"

"De grenzen van de verzekerbaarheid van aansprakelijkheidsrisico's zijn dynamisch en zullen dus altijd in beweging zijn", is de primaire reactie op de stelling van Matthijs Smele, *Expert Underwriting Liability Benelux* bij Zurich Global Corporate Benelux. De mate van verandering is volgens hem vooral afhankelijk van een aantal factoren.

Hij noemt in de eerste plaats de bereidheid bij bedrijven om de premie te betalen voor de aansprakelijkheidsverzekering van nieuwe risico's. "Vaak zie je dat dergelijke risico's in eerste instantie door verzekeraars worden overschat en door klanten onderschat, waardoor de premie volgens de klant te hoog wordt.", aldus Smele, volgens wie de grenzen van de verzekerbaarheid voorts beïnvloed worden door de voorzienbaarheid van bepaalde risico's. "Soms zijn nieuwe risico's zelfs voor de klant zelf onvoorzienbaar tot dat er een schade valt". Andere veranderingsfactoren zijn uitspraken van de Hoge Raad, die doorgaans voor oprekking van de aansprakelijkheid zorgen, en daardoor een reactie uit de markt opleveren."

Smele wijst voorts op de dekkingsuitbreidingen die zich de afgelopen vijf jaar hebben gemanifesteerd. "Je ziet daarin geleidelijk meer en meer de grenzen vervagen tussen enerzijds de pure *third party*-aansprakelijkheid en anderzijds de meer directe, *first party*-verzekeringen, waarbij de schuldvraag geen rol van betekenis speelt. Die trend zal zich de komende jaren naar verwachting verder voortzetten."